

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy óra	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és
ő ünnep után való napon is. o

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

1905. febr. 16., csütörtök

HIRDETESI DIJAK:

Nyilttér sora: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám alatt van. — Kéziratokat o nem ad vissza a szerkesztőség. o

TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség: 503.
Kiadóhivatal: 379.

Terv.

*

Ismételten fölmerül az a hír, hogy a magyar politikai válság megoldása elé rendkívül nehézségeket gördítenek Bécsben. Semmi ok nincs, sem tapasztalat, a mely azt követelné, hogy e hírek valóságában kételkedjünk.

Ismeretes az udvar ellen-szenve minden magyar nemzeti törekvés irányában. Ugy fogják föl országépítő törekvéseinket, mint végleges különválásra irányuló mozgalmakat, a különválástól pedig, mint a Habsburg-nagyhatalom széthullásától iszonyodnak.

Kossuth Ferenc vasárnapi bécsi kihallgatása ezen gyökeresen aligha változtatott. Bizonyára nem egy előítélet szétfoszlott a kihallgatás nyomán; nem egy alaposnak hitt aggodalom vált babonás rémképpé, mindazonáltal naivság volna azt hinnünk, hogy ez az egy kihallgatás most már évtizedes bajainkat egyszerre rózsaszüretté változtatta. Járt a Burgban Deák Ferenc is, Kossuth Lajos is s a régi hagyományok ott még mindig élnek és tiszteltetnek.

Kossuth Ferenc kihallgatása azért sem lehet a kívánt döntő jelentőségű, mert hiszen ez csupán azt jelenti, hogy a korona immár az ellenzék egyik vezérének tanácsát is meghallgatta, de nem jelenti egyben azt, hogy a régi magyarellen-es tanácsosok eddig élvezett befolyásukat viszont elvesztették. Annyira nem, hogy a Burgban még mindig a két régi jó cimborá, Khuen és Tisza lát-szanak a befentesek lenni.

És ezen nem is szabad tulaj-ságosan megütköznünk. Való igaz, hogy a Kossuth-párt a legnagyobb partja ugyan a képviselőháznak, de egymagában többséget nem alkot s tény az is, hogy utána számbeli nagyságban mindárt a szabadelvű párt következik. A 48-as Kossuth-párt csak a 67-es ellenzéki pártok csatlakozása által vált az országgyűlési ellen-zéki többség domináló részévé s így a mai döntő jelentősége voltaképpen más tényezők akaratából s támogatásából ered. Egészen világos s vitathatatlan lesz ez, ha fölteszszük azt a

lehetőséget, hogy az összes 67-es pártok, valamely nemzeti munkaprogram alapján találkozhatván, közös alapjukon egyesülnek; ekkor a függetlenségi párt magára maradna s a képviselőház egyharmad részénél alig nagyobb ellenzéki csoportot alkotna.

Az ellenzék többségét tehát csak a koalíció szoros, hű betartása biztosítja. Ámde kétségtelen, hogy ideiglenesen szövetkezett, voltaképpen eltérő programu pártok koalíciója valamely parlamenti vagy nemzeti akciónak sohasem lehet olyan szilárd alapja, mint elveiben s szervezetében egységes egyetlen nagy párt. A disszidensek, az új párt, a néppárt és a függetlenségi párt most együtt vannak s többséget alkotnak; de az állami élet, a politika nem vethet-e föl olyan kérdést, — a kormányzat alapjául megállapított munkaprogramon kívül álló kérdést, — amely váratlanul jelentőségre kapva egyszer csak különválasztja a szövetkezett pártok valamelyikét?

Tehát nemcsak Bécsben nincs a kellő, ellenállhatatlan ereje az ellenzék győzelmének, hanem az esetleg megállapítandó ellen-zéki kormányzat megingathatatlan, szilárd alapjául sem szolgálhat az. S elvégre joggal fog fölemelkedetni olyan hang, a mely például kifogásolni fogja, hogy újpárti és 48-as miniszteriumnak néppárti tagja van.

Miért a helyzet végleges tisztázásától visszariadni? Mi retentse vissza a nemzetet, hogy az átalakítás munkáját végleg biztosítsa? Mért megállanunk a félúton s meghagynunk a megsemmisült kormánypárti uralomnak ezidőszerinti — még mindig nem kicsiny — befolyását öt esztendeig?

Ismételjük, amit egyszer már megírtunk. Alakuljon koalíciós kormány az állami szükségletek, adó, ujonc stb. biztosítására, a választási reformnak, a kerületek kiigazításának s a házszabálymódosításnak megcsinálására s főként az önálló vámtérület létesítését célzó törvényhozási és szervezési munkálatok megindítására s aztán — pl. az ősz folyamán — oszlattassék föl újra a képviselőház, hogy a nemzet igazi akarata határo-

zott többséget teremthessen, a mely aztán félelmet és meghát-rálást nem ismerve, kezdjen az újjáépítés munkájához. Hiszen ma már mindenki bizonyos benne, hogy egy most következő új választáson — különö-sen ha azt ellenzéki kormány vezeti — a régi kormánypárt-nak még irmagja sem marad, hanem csupán az ellenzéki pártok fognak ideális versenyben megmérkőzni egymással.

Lehet, hogy a jelenlegi nagy válságot más alapon fogják megoldani. De előre is figyelmeztetjük a közvéleményt, hogy bármely más megoldás — lát-szólagos gyakorlati sága és jó-sága mellett is csak fél rend-szabály lesz. Ártani fog a pár-tok presztizsének, a haladás gyors egyöntetűségének és a nemzet ügyének.

Az az idő, a mely a javasolt őszi választásig eltelik, eléggé föl fogja világosítani a nemze-tet az ellenzéki pártok prog-ramjának valódi értéke, tö-rekvéseinek őszintesége és a politika lehetőségeinek határa felől. Minden tényező közre fog tehát működni, hogy az általános választói jog birtokába jutott nemzet bölcsen és hatá-rozottan nyilvánítsa akaratát.

Különösen meg kell állapítanunk, hogy érveket már hallot-tunk s magunk is fölhoztunk a megoldás e terve mellett; ellene azonban még egyetlen ér-v se hangzott el.

A ki nem tartja helyesnek ezt a megoldást, legalább tel-jesítse azt a kötelességét, hogy erre vonatkozó érveit terjessze elő.

— **A megijedt osztrákok.** Az osz-trák atyafiak eddig folyton nagy garral hirdették, hogy nem sokat törődnek vele, ha bekövetkezik a gazdasági különválás, sőt hangoz-tatták azt a jelszót is, hogy:

— Los von Ungarn!

Tegnap pedig Gautsch osztrák miniszterelnök egészen más nótát fütöl és kijelenti, hogy az osztrák kormány ragaszkodik a két állam közösségéhez. Az osztrák szájhő-sök tehát nagyon meg vannak ijedve és ma, a mikor a negyven-nyolcas párt lesz a domináló sze-rép Magyarországon, már más hu-rokat kezdenek pengetni, rettegven a gondolatától is annak, hogy a gazdasági különválás bekövetkezzék és az osztrák ne szipolyozhassa tovább a vérünket. — Az osztrák miniszterelnök szavai elárulják hogy Bécsben makacs szívóssággal fognak továbbra is akadályokat gör-

diteni a negyvennyolcas politika megvalósulása, a nemzeti törekvé-sek realizálása elébe. Tisza István pedig, a kinek sehogy sincsen inyé-re a nagy bukás, mely után már nem lehet egyéb, mint politikai ma-gántudós, az osztrákokkal együtt intrikát saját nemzete ellen, noha folyton azt hirdette magáról, hogy ő micsoda rettenetes, nagy hazafi. Hát csak intrikáljanak. Tudatában erejének a nemzet bátran néz szemébe az osztrák cselszövőknek és meg fogja valósítani akaratát, bár-mennyire berzenkednek is ez ellen Bécsben. Ha végletekre kerül a dolog, ennek nem a magyar nem-zet lesz az oka.

+

A Rájkszrát-ban tegnapelőtt a tárgyalások rendjén báró Gautsch miniszterelnök emelkedett szólásra. Azon örömeinek ad kifejezést, hogy a Ház ismét munkaképes és reméli, hogy ez a készsége tartós lesz. — Ezután a függő nemzeti kérdéseket érinti és kijelenti, hogy a kormány erre nézve, mint ahogy kötelessége, az elhatározás jogát fenntartja. — *A magyar viszonyokra vonatkozólag* hozzáintéztett kérdésekre a minisz-terelnök kijelenti, hogy ő csak az osztrák álláspont kifejtésére szorit-koztathat. *Az osztrák kormány an-nak a közösségnek talaján áll, melyet 1867-ben törvénybe foglaltak.* Kötelességének tartja, hogy az ősz-szes Ausztria és Magyarország közt létrejött megállapodásokat loyálisan vigye keresztül, de ha az tűnnék ki, hogy ezeknek a keresztülvitelét új fel-tételekhez kötik, amelyek a közös in-tézményeket lényegükben érintik vagy magának a közösségnek a kérdése kerülne napirendre, akkor az osztrák kormány, teljes egyetér-tésben a parlamenttel és az egész közvéleménnyel, *módot fog találni rá, hogy az osztrák érdekeket ér-lyesen megvédi és meg lehet róla győződve a tisztelt ház, hogy a kormány e tekintetben nem fog csupán szavakra szoritkozni.* A kor-mány első kötelessége azonban, hogy erélyesen szálljon síkra a mo-narchia nagyhatalmi állása érdeké-ben, mely évszázados történelmi fo-lyamat műve, a melyért ezer csata-mezőn küzdtek és a melynek szük-ségességét minden oldalról elismer-ték. (Élenk tetszés.)

Schönerer: Ohó!

Báró Gautsch miniszterelnök (foly-tatva): Mint hivatalnok foglaltam el állásomat császári uram hívására. Távol áll tőlem minden személyes becsvágy, csak az ügynek óhajtok szolgálni mindenemmel, amim van: becsületes szándékkal és szeré-ny tehetséggel. (Tetszés.)

— **Kávéházban, vendéglőben, ahol** közös hadseregbeli tisztokkal kerü-lünk össze, csupa német szót hal-lunk. Bécsben nem lehet németebb a tisztikar, mint Budapesten. Ha tüntetni akarnának az armádia né-metsége mellett, akkor se tömhetnék tele jobban Magyarországot német tiszttel. Hogy ez még a hadsereg szempontjából is helytelen, azt nem

kell bizonyítani. A legénység és a tisztikar közötti érintkezés közvetlenségének rovására van az, ha egyik nem érti a másik nyelvét. Tehát a hadseregnek is érdeke az, hogy a magyar ezredeket magyar tiszték dirigálják s nem ellenzékiesség, hanem a hadsereg fejlesztésére irányuló törekvés az, ami ezt megköveteli. Belátta ezt a hadsereg vezetősége is s a múlt évben például a Ludovicum nyolcvanöt végzett növendéke közül harminckettőt a közös hadseregbe neveztek ki hadnagyokká. Ilyenformán lassan ugyan, de mégis megindult végre a magyar tiszték térfoglalása. De be is szűnt hirtelen. Egy átiratból olvassuk, a miben Pitreich közös hadügyminiszter arról értesíti a honvédelmi minisztert, hogy az idén a Ludoviceumból csak tíz növendéket vehet át a közös hadsereg. Miért? Elég magyar tiszt van már a hadseregben? A magyar ezredekben csupa magyar tiszt szolgál? Dehogy. Egyszerűen azért, mert a hadsereg vezetését máris elfogta a kicsinyes féltékenykedés s mert a hadsereg hősi tradíciói közé tartozik a magyar nemzettel való kellemetlenkedés. Nem is volna igazi hadügyminiszter, aki nem csinál háborút a békében. S mert a hadsereg híjával van minden józan észnek. Ez az átirat még békességben is alkalmas lenne arra, hogy föligassa a kedélyeket, megnyivel inkább az a mai viszonyok között. Tehát most irták meg. Ami pedig sérelem benne, az nem aggaszt bennünket. Az új kormányzati szellem majd megtanítja a hadügyminisztert arra, hogy mi Magyarországgal szemben a kötelessége. Ugy látszik, hogy ennek az energiának az erejét akarja kipróbálni a hadügyminiszter ur.

A válság.

A Ház új elnöke. — Andrassy munkája. — A vezérbizottság ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 15.

A tegnapi bizalmas értekezleten mely dűlőre vitte a Ház megnyitásának kérdését, szóba került az is, hogy ki is legyen az, akit az egész ellenzék, de még az alakítandó kormány egységes bizalmából is a Ház elnöki székébe lehetne ültetni?

Első sorban azon vitatkoztak, hogy az elnök melyik pártból való legyen. Ezen a kérdésen hamar tulesetek. Miután a függetlenségi párt ezidőszerint az ország legnagyobb pártja, természetes, hogy az elnöknek az ő soraiból kell kikerülnie. Ez annál fontosabb és szükségesebb, mert a Ház megnyitására az országnak jóformán kormánya sem lesz és így a házelnök személye lesz a jövő alakításokkal szemben a magyar népakarat kifejezése.

Most már a személyválogatásra került a sor. Három név vetődött fel: *Gulner Gyuláé, Just Gyuláé* és gróf *Apponyi Alberté*. Az elsőben nem tudtak megállapodni, mert némelyek azt vallották, hogy a függetlenségi párt adjon nézetének nyomatékos kifejezést és ültessen olyan férfiut az elnöki székbe, aki mindig függetlenségi volt és nemcsak hetek óta a párt tagja. Ilyenformán *Justh Gyula* került szóba, de ő tudvalevőleg az esetleges koalíciós kabinet egyik miniszterjelöltje és miután tulsok olyan ember nincs a pártban, akit az összes pártok rokonszenvvel látnának a miniszteri székben, ezt a jelöltséget is elejtették. Most jött szóba gróf *Apponyi Albert* és ezzel a névvel szemben elnémult minden ellenvetés és egyhangú lelkesedéssel fogadják a jelölés.

Apponyival szemben nem esik latba az, hogy csak hetek óta tagja a pártnak; az ő neve és működése oly nagy, hogy kizár minden kicsinyeskedést. A százat meghaladó választási beszédeiben bebizonyult, hogy nálánál jobb függetlenségi ember nincs az országban és bebizonyult ez a mostani politikai válság során is, mert Apponyi az, aki felállította azt a tételt, hogy a függetlenségi párt közjogi és főleg katonai engedmények nélkül nem mehet be semmiféle koalíciós kabinetbe. Csak egy kifogás volna és ez az, hogy így nem lehet azonnal miniszter, pedig ma már ország-világ ter-

mészetesnek találják, hogy *Apponyi* valahára aktív részt is vegyen az ország kormányzásában. Ez a kifogás azonban elesik, ha megtudjuk, hogy gróf *Apponyi Albert* nem akar miniszter lenni; már múltkor megirtuk azt a mondását, hogy legyen meg a magyar vezényleti nyelv és ő nyomban visszavonul *Eberhardra*.

Apponyi az egész válság és választás alatt csak muokát kért, de szerepet nem és éppen ernyedetlen szorgalmával és szorgalmával hódította meg mindazokat is, akik a multban nem tartoztak feltétlen tisztelői közé.

Ma *Kossuth* mellett *Apponyi* a legnépszerűbb ember az országban és csakugyan az a férfi, aki valamennyi párt bizalmából visszatérhet a házelnöki székbe, ha neki magának nincsenek magasabb ambíciói.

A házelnökség különben, ha ezt nem kormánykegy osztja, hanem a népképviselőt független többsége, a legmagasabb állás, mert ebben a formában kifejezi a népfeliséget, a népszuverénitást. Ebből a székéből kerülnek ki alkotmányos államokban rendszerint a miniszterelnökök és mi azt hisszük, hogy csakhamar megjön az az idő, mikor *Apponyi* is nyugodtan és teljes hazafias lelkesedéssel kezébe veheti az ország kocsijának gyeplőit.

A megnyitói országgyűlés egyetlen pozitív munkája *Apponyi* megválasztása lesz. Nyomban a választás után a Ház maga elnapolja üléseit a kormány megalakulásig; de ez az egy tény is jelzi a jövő országgyűlés irányát és felfogását. Jó omen! Adja az Isten, hogy tényleg annyira váljanak be hazafias reményeink, mint *Apponyi* vált be a függetlenségi pártban.

*
Andrassy munkája.

A kibonyolítási akció ismét megakadt; megakasztotta gróf *Tisza István* azzal a kísérlettel, hogy az országgyűlést még alakulás előtt elnapoltassa. Ez a kísérlet nem sikerült, a Ház meg fog alakulni és gróf *Apponyi Albert* személyé-

ben megvan már az elnök is; de annyit *Tisza* mégis elért, hogy maga a Ház fogja üléseit elnapolni az újkormány megalakulásáig.

Mikor lesz az? Ki tudná ezt megmondani, mikor a helyzet még bizonytalanabb, mint valaha. Az, hogy a helyzet bonyolult volna, éppenséggel nem lehet mondani. Ellenkezőleg, szörnyen egyszerű és világos. Bécsben nem bánják, hogy kik az emberek, a kik Magyarországot kormányozzák, de nem hajlandók a legkisebb közjogi vagy nemzeti engedményre sem.

A bonyodalom csak akkor fog bekövetkezni, ha a bécsi körök makacsodása folytán az ellenzéki többség le fog mondani a kormányalakítás szándékáról; akkor a következmények beláthatlanok lesznek.

Dacára annak, hogy az ellenzék *Tiszát* a megnyitás kérdésében ismét legyűrte, az országgyűlés még mindig nem foghat rendszeres munkába és nem szüntetheti meg a törvényen kívüli állapotot. Az *Andrassy*-kabinet sorsa is hajszálra függ; tegnapelőtt már úgy volt, hogy *Andrassy* lemond a további közbenjárásról; tegnap ismét úgy fordult, hogy várakozó álláspontra helyezkedik; lemondta a tegnapi tervezett bécsi utat és csütörtöki vár. Előreláthatólag pénteken lesz ismét Bécsben. Ha addig nem sikerül a bécsi és a függetlenségi felfogást valahogy összeegyeztetni, lemond a további közreműködéséről és jön *Wekerle* vagy *Szell* személyében új homo regius, aki aligha fog többre menni, mint *Andrassy* ment, a kinek kedvéért az ellenzék sokkal előzékenyebb, mint bárki mással szemben lehetne.

A gyors és békés kibontakozás híveinek azt kell kívánniok, hogy *Andrassy* folytassa munkáját és végzetül vállaljon is kormányalakítási megbízást, mert nélküle vég nélküli válság elé megyünk. Ezzel természetesen nem azt akarjuk mondani, hogy a függetlenségi párt adja fel elveit és ezen az áron vegyen részt a kormányzásban. Sem hogy a függetlenségi párt ilyet tegyen, maradjon inkább ellenzéken; eljön gyorsan és biztosan a párt abszolút többsége és akkor nem kell közvetítő; akkor a magyar nemzet egész erkölcsi súlyával fogja az ország sorsát intézni.

A „NAPLO” tárcája.

Párizsiak.

Miután az egész világ tudta már, hogy *mme Clarisse de Saint-Denis* évek óta csalja az urát, végre megtudta a férj is. Egészen véletlenül tudta meg s a vigyátekban gyakorta szereplő módon: vadászatra utazott, lekészt a vonatról s hazatérve, meglepte a feleségét. Ekkor aztán a következő jelenet játszódott le a család fészében:

Maurice de Saint-Denis (a mikor a szobában levő férfialapból megtudta a gyalázatát, sáppadtan állott meg): *Josephine*, ha madame látogatója távozott mondja meg az asszonyának, hogy kérem, legyen szives az én szobámba fáradni, ott várom.

Josephine (reszketve): Igenis uram.

(*Maurice* ur erre nyugodtan a szobájába megy, cigarettára gyújt és vár.)

Josephine (rémülten fut madame szobájának zárt ajtajához és kopogtat): Asszonyom! Asszonyom!

Madame hangja: Mit akar, *Josephine*?

Josephine: Jaj madame... Rettenetes!... Monsieur haza jött!... Mind-ent tud!... Borzasztó!...

A zárt ajtón át hallatszik minő rémület támadt madame szobájában. Néhány pillanat mulik el, akkor aztán felnyílik az ajtó és madame feldult arca megjelenik *Josephine* előtt.

Madame: Beszélj! mit mondott a férjem? mit tudott meg? mit mondtál te neki?... de beszélj hát! beszélj!...

Josephine: Igenis... oh, Istenem!... Mit mondjak? Monsieur nem szólt semmit. A mikor belépett és én felsikoltottam, meglepetten megállt... aztán észrevette a *Georges* ur kalapját a fogason és azt jobbra balra forgatta a kezében... Szólni nem szólt semmit. Egy kissé gondolkozott, aztán a szobájába ment s nekem megparancsolta, mondjam meg madame-nak, ha a látogatója távozott, szí-

veskedjék az ő szobájába fáradni, a hol várja önt.

Madame (megsemmisülten áll, eltakarja az arcát): Végem van!... milyen szegényen.

Befut a szobába, a hol *Georges* ur sápadtan, akár a fal, a kabátját begombolni igyekszik, de nagy izgatottságában erre képtelen.

Madame (dühösen *Georges*hez): Mit bámulsz rám? Mért vagy még mindig itt? Menekülj! Utközben is begombolhatod a ruhádat!...

Georges (hebegve): Igen édesem; igen... Csak azt akartam mondani... csak azt akartam tudnodra adni, hogy én... én minden elégtételadásra készen vagyok... kard vagy pisztoly, mindegy... Szegény jó *Clariess*, imádlak!... Igen, imádlak!

Madame azonban egyszerre sirva fakad és egy karosszékre ül. Ezt *Georges* felhasználja arra, hogy meneküljön.

* * *

Fél óra mult el.
Maurice de Saint-Denis ur megunva a várakozást, bejelenti magát a feleségénél.

Madame halotthalványan állva fogadja.

Maurice de Saint-Denis: Pardon... háborgatom? (A küszöbön megáll.)

Madame (nem tud szólni.)

Maurice: Csak azt kívántam tudtára adni, hogy a kellemetlen magyarázatok kikerülése végett én távozom a házuunkból. Legyen szives a ruháimat utazásra becsomagoltatni és a Grand Hotelbe küldeni. Nem szükséges, hogy a cselédek beavassuk a doogba; két bérsozogat küldök ide egy óra mulva... Ha parancsolja, rendelkezésére bocsátom a házi ügyvédünket önnek; én majd mást bizok meg a válóper vezetésével.

Madame (halgat.)

Maurice: Tehát rendben van minden, nemde? (Köszönti.) Madame...

Ezzel *Maurice de Saint-Denis* ur nyugodt léptekkel távozik.

Maxime Formond.

A válság... legelésére... Kossuth F... ellenzék... hivatala... bécsi aude... za az ell... nagy volt... ellenzék v... jelentek: U... za, gróf Z... mos, Gull... Günther A... Apponyi A... vadar, Ba... Aladár, Ju... Dezső, Ho... Molnár Ján... Lajos és S...

Az ülés... sével kezd... meg gróf... is maradt... értekezlet... egy órako... szült érde... Kossuth je... hozzászólá... let ugyan... kiszivárgot... nagyjában... Andrassy... ségtelenné... megnyitása... vonalozta... kívánságok... suth és Ar... ján a kibor... hatnak.

A bizott... ján bizony... 17 én meg... rász Józse... valószínűl... verbor 18... az enuncia... löszinüleg... elnöke. A... dasági, m... ségi és a... alakul me... trónbeszéd... lesz, haner... ják meg... Ház határ... magát.

A bizott... mélyi kér... szünt me...

harc a Ta... —Sa...

A kanti... forrása; a... meg egy... puha cipő... ösztövé... busongás... sör nyomá... a szegény... nyája ez a... zért meg... különben... van e kas... hány lírai... tatott a k... verset irt... badsággal... rázs derek... nyokat, a... enyhet ad... kádó bak... — már a... kói. A val... a dolog,

A vezérbizottság ülése.

A válság eddigi eseményei mérlegelésére gyűlt össze ma délelőtt Kossuth Ferenc elnöklete alatt az ellenzék vezérbizottsága. Az ülés hivatalosan arra, hogy a Kossuth bécsi audenciája után újból fixirozza az ellenzék álláspontját s így nagy volt iránta az érdeklődés. Az ellenzék vezérlo tagjai közül megjelentek: Ugron Gábor, Polónyi Géza, gróf Zichy Jenő, Vázsonyi Vilmos, Gullner Gyula, Eötvös Károly, Günther Antal, Sággy Gyula, gróf Apponyi Albert, gróf Banthyány Ti-vadar, Barabás Béla, gróf Zichy Aladár, Justh Gyula, báró Bánffy Dezső, Hock János, Tóth János, Molnár János, Komjáthy Béla, Holló Lajos és Szederkényi Nándor.

Az ülés Kossuth Ferenc jelentésével kezdődik. E közben érkezett meg gróf Andrassy Gyula, a ki ott is maradt az értekezlet végéig. Az értekezlet két óra hosszat tartott és egy órakor véget ért. Nagy és feszült érdeklődéssel hallgatták meg Kossuth jelentését, a melyhez több hozzászólás esett meg. Az értekezlet ugyan bizalmas volt, de annyi kiszivárgott, hogy az ellentétek nagyjában elsimultak, úgy hogy gr. Andrassy Gyula bécsi utazása szükségtelem is vált az országgyűlés megnyitása előtt. A bizottság körvonalozta álláspontját azokhoz a kívánságokhoz képest melyek Kossuth és Andrassy megbeszélés alapján a kibontakozás alapjául szolgálhatnak.

A bizottság megállapodása alapján bizonyos, hogy a Ház e hó 17 én megtartandó ülésén Madarász József korelnök elnököl, a ki valószínűleg meg is teszi a november 18-iki események dolgában az enunciacióját. Az új Háznak valószínűleg Apponyi Albert lesz az elnöke. A bizottságok közül a gazdasági, mentelmi összeférhetetlenségi és állandó igazoló-bizottság alakul meg. Az első ülésen sem trónbeszéd, sem királyi biztos nem lesz, hanem királyi kéziratral nyitják meg. A megalakulás után a Ház határozott időre napolja el magát.

A bizottság foglalkozott a személyi kérdésekkel is, melyekben szintén megállapodásokra jutott.

A kantin

vagy

harc a Tanács és katonaság között.

— Saját tudósítónktól. —

A kantin az a bakák gyönyöreinek forrása; a ros menázi itt javítódik meg egy kis szalonnával, virslivel, puha cipóval és mi egymással, az ösztövére köménymagleves feletti busongás itt válik egy pár pohár sör nyomán vidámsággá, — szóval a szegény közember örömeinek tanója ez a hely, a hol egy kis pénzért még ő is ur lehet. A közönség különben meglehetősen informálva van a kaszányai üzletről, mert a hány lírai költőt még mundérba bújtatott a kegyetlen sors, az mind verset irt a kantinról, költői szabadsággal emlegetve bizonyos darázs dereku, parázs szemű szép lányokat, a kik ott mint kiszolgálók enyhet adnak a cakumpaktól roskadó bakának, huszárnak, tüzernek, — már a milyenek a kaszánya lakói. A valóságban azonban úgy áll a dolog, hogy a kantinok Hébéi

kövére, öreg nők, miután a bérlők majdnem kizárólag Mózes fiai, a kik nem arra gondolnak, hogy milói Vénuszokat állítsanak a pult mellé, hanem inkább arra, hogy az öt krajcáros sukszon hat fillért nyertjenek . . .

Nos hát most a kantinok miatt háborúság tört ki a kolozsvári Tanács és a hadsereg között. A kantinok ugyanis minden hat évben bérlőt cserélnek, s az új gazda kitétele fölött — a beadott pályázatok alapján, — közvetve a *laktanya parancsnoksága* dönt, a mi nagyon is furcsa, mivel a bérleti összeg a Város tulajdonához tartozó laktanyákban a *Városé*. Szóval a Város pénzügyeibe a katonaság beleüti az orrát, s hozzá nem értve sokszor olyanok itelteti a kantin bérlését, a ki a laktanya parancsnoknak kedves ugyan, de sokkal csekélyebb bérösszeget ajánl fel, mint egy másik, minek folytán a Város a hadsereg szives jóvoltából károsodik. Eként történt legutóbb is a Hunyadi-teri közös nagykaszárnya kantin bérléte fölötti döntésnél, mikor a parancsnokság új gazdát fogadott, a ki 3200 koronát fizet, s mellőzött egy *Deutsch Lipót* nevű pályázót, a ki 4100 koronát ajánlott. Ekkor végre a Város is észretért, s felirt a honvédelmi miniszterhez — miután *Deutsch* fellebbezést nyújtott be a Tanácshoz, — hogy tulajdonképen mi jogon is dönt a parancsnokság, mikor ez a Városnak kizárólagos jussa? A honvédelmi miniszter egy jó ideig magánál tartotta az irásokat, s végre leküldte a feleletet, a melyet a szakbizottságok tegnapi ülésén mutattak be. A miniszter azt írta, hogy a szerződést a Város köti meg, *ám csak avval, a kit a parancsnokság egyenesen kijelöl*. A Város ezt most szelíden tudomásul veszi, s a kantin körüli csatározásnak így talán vége is szakad. — *Deutsch Lipót*ot egyébként elutasították fellebbezésével.

Uj bankók.

*

Azoknak, akik bővíben vannak a bankjegyeknek, nemsokára ismét hozzá kell szokniok egy újfajta bankóhoz. Ezt a kelemetlenséget különben szivesen átszenvednék velük még igen sokan azok közül is, akik az annyira irigyelt angyalos papírost csak hirtől ösmerik, vagy ha meg is fordult náluk: csak éppen szempillantásra megy be hozzájuk, azután megy, nagyon gyorsan megy . . .

Az osztrák-Magyar Bank a régi *tíz koronás bankjegyeket vonja be és újakat bocsát ki*. Ezt a bankjegyet 1900. március 31-én bocsátották ki. Tehát még öt esztendeig sem élt. A bank összes intézeteinél február huszonötödikén kezdik meg a bevonást, ugyanakkor szolgáltatják ki pedig az új bankókat. Figyelmezteti azonban a bank a közönséget, hogy csak 160 millió erejéig fogadja vissza a tíz koronásokat, mert így rendelkeznek az alapszabályok.

A régi tíz koronásokat 1907. febr. 28 ig fogadják vissza; tehát van idő rajtuk tudadni. De *átváltás* . . .

gett 1913. február 28-ig is elfogadja a Bank. Ezen az időn túl azonban már semmit sem érnek.

A kopott tizkoronásokat visszafogadja a Bank, de ha valamivel le van bélyegezve vagy valamilyen savban volt mártva, akkor már tiz fillért kell ráfizetni. Ha hiányzik a valami a bankóból, a hiányzó részre eső összeget levonják.

Drágább lesz a víz.

Nyári kérdés a télben. — Vita az öntözési terv körül. — Felelemel a fürdőszobák díjait. — Kiss Mór szivesen fizeti a pótdát. — A hol sok az intelligens ember. — Fekete M. Béla különvéleménye.

— A szakbizottságok tegnapi ülése. —

Kolozsvár város törvényhatóságának jogügyi, pénzügyi, tanügyi és rendészeti szakbizottságai tegnap délután a városház közgyűlési termében ülést tartottak, a melyen Szvacsina Géza polgármester elnökölt. Az ülésen jelen voltak: Dr. Haller Károly miniszteri tanácsos, dr. Kiss Mór, az egyetem rektora, Fekete Gábor táblai elnök, dr. Menyhárdt Gáspár ügyvéd, Salamon Antal, Fekete Nagy Béla és Nemes Ferenc tanácsosok, dr. Esterházy László főjegyző, Tarnai Mór aljegyző, Póczy Mihály főmérnök, Temesvári Miklós főpénztáros, Lakatos Ferenc főszámvevő, Hubert Iván vízvezetési igazgató, továbbá Tanács József, Gamán Zsigmond, B. Bak Lajos, Trandafir Béla, Köntzei Imre és Hirschfeld Károly bizottsági tagok.

Lanyha érdeklődéssel indult meg a tanácskozás, de csakhamar élénk vita fejlődött ki a városi mérnöki hivatalnak egy előterjesztése felett, a mely szépsézetit szempontból a Fellegvári ut és Kómálalja rozoga házait kis-játtítani és lerombolni akarja. A mérnöki hivatal még 1898-ban tette meg e tárgyban indítványát, a mely szerint a házak eltávolítására az akkori állapot szerint 72.000 koronájába került volna a városnak. — A kérdés megoldását azonban mindegyre halogatták és ma már oda jutottak, hogy a telkek kisajátítási költségei százezer koronát igényelnek. A szakbizottságok az ügyet tanulmányozás és javaslatlattal szempontjából kiadták a közmunkabizottságnak.

A katonai laktanyák italkiméző helyiségeinek bérbeadását tárgyalták ezután kapcsolatosan a honvédelmi miniszternek egy leiratával. Az ügygyel részletesebben lapunk más helyén foglalkozunk.

Az ülésnek legfontosabb tárgyát azonban az a javaslat képezte, melyet Salamon Antal városi tanácsos a kolozsvári utcák és terek öntözésére vonatkozólag terjesztett elő. A kolozsvári utcák és terek öntözésének kérdése már régóta foglalkoztatja a városatyákat. Legutóbb az elmúlt évben a nyári forróság alkalmával dr. Kiss Mór, dr. Pisz-tóry Mór, Dergó Albert, dr. Óváry Kelemen, Dobai Antal, dr. Deák Albert, Reményik Károly, Lendvay Emil, Nagy Gábor és Tanács József városi képviselők nyújtottak be egy indítványt a városi képviselő testülethez az iránt, hogy az utcáknak a vízvezetékekkel való öntözése céljából az ugynevezett hidrások (öntöző és tüzi csapok) megfelelő számmal szaporítottassanak.

A közgyűlés meg a múlt évben tárgyalván a kérdést, utasította a tanácsot, hogy dolgoztasson ki szakértőivel részletes tervet és költség-

vetést. Ez a terv, költségvetés ei is készült és tegnap került a szakbizottságok elé.

A javaslat lényege röviden ez: Ha csak a főbb vonalakat és főbb tereket akarják öntöztetni, így: a belvárosban a Mátyás király- és Karolinatereket az utcák közül pedig Jókai-, Egyetem-, Deák Ferenc-, Kossuth Lajos-, Wesselényi Miklós- és Unió-utcákat; a II-ik kerületben a Hunyadi- és Emke-teret, a Honvéd- és Magyar-utcát, a III-ik kerületben csak a Ferenc József-utcát és a Baross-teret (pályaudvar előtt), az V-ik kerületben a Rákóczi-ut-at a gyermekmenedékhelyig, a S-t-teret és Sétater-utcát, a Monostor-ut-at a gazdasági tanintézetig, az Arany János- (London) utcát, a szent György-teret, a Mikó-utcát a klinikák előtt, a Petőfi-utcát, valamint a Majális-utcát a Petőfi-utcaig, a Trefort-utcát az elmeógyógyintézetig végre a sétaterhez vezető Kis-, Múzeum- és Gyár-utcákat, akkor is már 330 ezer négyzetméter utca-terület öntözéséről van szó. Ezen a területen most tisztán tűzoltási célból csak 135 hidrások van, a legtöbb helyen 2—300 méternyi távolságban egymástól. Hogy tehát a felsorolt utcák és terek területét öntözni lehessen, még legalább 425 drb. öntöző csapatot kell beállítani, a minek az ára egyenként 300 koronával, 127.500 kor. A 330 ezer négyzetméternyi terület öntözésére, egy négyzet méterre naponként kétszeri öntözésnél négy liter számítva: összesen naponként 1.300.000 köbméter (1.300 liter) vízre van szükség.

Minthogy pedig a vízgyűjtőtelepet ezelőtt 10 évvel naponkénti 6000 köbméter víz előállítására számították, az öntözésre szükséges többlet előállítása céljából a jelenlegi telepet meg kell nagyobbítani és így okvetlenül szükség van egy harmadik gyűjtő kútra, a mely a hozzátartozó felszereléssel együtt kerek 20.000 koronába kerülne. Az állvány csövek és tömlők ára 2500 korona, úgy, hogy az öntözés — beleértve a hidrások szaporítását, össze-vissza 150.000 korona tökebefektetést igényel. Ezzel szemben az évi kiadás: a befektetett tőke évi törlesztése 7500 kor., az 560 hidrások fenntartási és javítási költsége 3000 kor., a munkások bére 4100 kor. és végül a napi 1300 köbméternyi víztöbbletnek 100 öntözési napra számított előállítás költsége (naponként egy köbmétert 8 fillérbe számítva 104 kor.) 10.400 kor. Az összes évi költség tehát 25.060 kor., a mi egy napra 250 kor. kiadást jelent.

Salamon tanácsos a kiadások fedezését illetőleg azt indítványozta, hogy emeljék fel a fürdőszoba és klozetek vízdíjait és pedig akként, hogy ezután a fürdőszoba használatáért évi 40 koronát, a klozetekért pedig évi 5 koronát fizessenek a tulajdonosok.

A fürdőszobák jelenlegi használati díja 20 koronát, a klozeteké 3 koronát tesz ki, a mely egység-árakat oly elenyészően csekélynek tart, hogy azok felemelése ellen a közönség bizonyára nem fog tiltakozni. Hiszi ezt annyival inkább, mert más városokban sokkal magasabb a vízdíj, mint Kolozsvárt. Pozsonyban például évi kétszáz koronát fizetnek a vízhasználatért, és a legtöbb vidéki város is legkevesebb 50—60 korona vízdíjjal rója meg a fogyasztókat. A budapesti vízdíjak méregdrágaságáról megemlékezve konstataja Salamon

tanácsos, hogy Kolozsvárt 1103 fürdőszoba van vagyis aránylag sokkal több, mint Budapesten, a mire Köntzei Imre kedélyesen megjegyezte:

— Ez annak jele, hogy Kolozsvárt több az intelligens ember, mint Budapest-n . . .

A vízdíjak felemelésével összesen harmincezer korona folya be az öntözés céljaira, a melyből a szükséges kiadásokat teljesen fedezhetnék, sőt a befolyó jövedelemből még felesleg is maradna fenn. Fekete Gábor hozzájárult Salamon tanácsos indítványához és kéri, hogy a többletet fordítsák a járdák tisztítására.

Fekete Nagy Béla nem tartja helyesnek, hogy a külvárosiak ne részesüljenek az öntözés kedvezményében és épen azért indítványozza, hogy a teherviseléshez csak is azok a telektulajdonosok járuljanak hozzá, a kiknek utcáit öntözni fogják. Ugy kívánja — ugymond — a méltányosság és az igazság, hogy pl. a Majális utcai lakó ne fizessen a Ferenc József-uti lakók lakásai előtt foganatosítandó öntözéseket külön vízdíjat és ezért nem támogatja Salamon indítványát.

Tanács József a jó levegőt kőzónak tekinti és nem osztja Fekete Nagy Béla véleményét. Fekete Gábor, Kiss Mór szintén ily értelemben szólottak fel. Kiss Mór szerint az utcák és terek öntözése régi kívánalmát képezi a haladás útjára lépő Kolozsvárnak, mert a várost áldott viszonyainál fogva nyaranta igen sok idegen is felkeresi. A behozandó öntözötés által megsza-badulna a város a kellemetlen nyári hőségétől és portól s még több idegen vonzana falai közé, a mely körülmény a forgalomra nézve felette előnyös volna. Azzal végzi beszédét, hogy szívesen fizeti a súlyos pótdát, ha látja, hogy a teherrel szemben a város előnyököt tud biztosítani polgárainak. Az öntözés kérdésének megvalósulását gazdag re-kompenzációnak tekinti.

Köntzei Imre szintén kívánatosnak tartja az öntözést, de a Salamon Antal tanácsos által proponált kivitelhez hozzá nem járul, mert nem tartja helyesnek, hogy Kolozsvár fürdőni akaró polgárait a vízdíjak emelése által a mosakodástól elrettentsék.

A polgármester szavazásra bocsátván a kérdést, a szakbizottságok Fekete Nagy Béla, Tanács József és Köntzei Imre ellenvéleményével szemben kimondták, hogy a február 20-ikára összehívott közgyűlésen a vízdíjak felemelését fogják javasolni.

A szakbizottságok ma délután is ülésnek, a mikor is a tárgysorozatot tegnapról elmaradt pontjait fogják leírargyalni.

AZ EGYHÁZ.

△ A jezsuiták szaporodása. A jezsuiták az utóbbi időben nagyon elszaporodtak. Jelenleg 15,296 jezsuita dolgozik az egyedül idvezítő egyház érdekében. E szám 5 asszisztenciába van beosztva: Itália, 1920, Germania 4302, Galicia 3083, Hispania 3334, Anglia 2745 taggal. Ausztria-Magyarország Germánia-hoz van csatolva, mint provincia, melynek 734 tagja van. Ebből 187-en élnek Magyarországon és pedig: Budapest-n 14, Kolocsán 51, Pozsonyban 65, Szatmáron 15, Nagyszombatban 43. A magyarországiak feje, Rosty Kálmán, ki egy rozsnjóú ag. hitv. ev. családból való.

△ Farsangi ajtatosságok. A Minorita rend házfőnökétől nyert értesítés szerint szombaton este 6 órakor a Minorita templomban (Deák Ferenc-utca) litánia és szentbeszéd lesz. A szentbeszédet Rész János hitoktató fogja tartani.

△ A hercegprimás hetvenhárom éves. Vaszary Kolos biboros hercegprimás vasárnap ülte meg egész csöndben a hetvenharmadik születésnapját. Az agg egyházfejedelem már huzamosabb idő óta gyöngéledik és minden izgalmat kerüli, ezért hát a tisztelgőket se fogadhatta.

Vidéki furcsaságok.

Polgárok állatorvosi kezelésben. — A kolozsvári ügyvédi kamara figyelmebe.

Szászrégen város tanácsa a közelendő bárány vágási időnyre a sok „stb“-is szabály között a következő józú rendeleti pontot teszi kötelezővé: „Az állatorvosi vizsgálat aól csupán azon polgárok tesznek kivételt, kik személyeiket házi ellátásban tartják.“ Személyek alatt a szászrégeni bölcsék a bárányokat értik.

Egyik marosvásárhelyi lapban olvassuk:

— A kolozsvári ügyvédi kamara figyelmebe. Ott a kisküküllő mentén, az activista oláhság egyik fészkeben, az erdélyi Bukarestben, Balázsfalván lakik egy bejegyzett hiteles ügyvéd, neve: dr. Laurentin Nestor! Annyira activista és annyira dorombol a fülében a magyar nyelv hogy ügyfeleivel oláh nyelven levelezik. Ne te ne, a kis hamis, milyen merész és hazafi! A következő felvilágosítással szolgálunk az ügyvéd urnak! Magyarországon lakunk, magyar nyelv a kötelező minden vonalon. Ön a magyar föld után él, tehát kötelessége a nyelvünket használni. Ha nem tudja, a mi ki van zárva, menjen Bukarestbe és ott tág tere van az oláh nyelvnek. De utiköltségnek kérje el Tisza Istvántól a Janku szoborra gyűjtött összeget. Szetreaszke!

Nem kérdeztük meg a kolozsvári ügyvédi kamarát, de tudjuk, hogy mit felelne ezekre az okatlan hazafiságtól buzgó soronkra. Azt, hogy egy ügyvéd azon a nyelven levelezik ügyfeleivel, a mely nyelv neki ép legjobban tetszik!

Egy erdélyi uri esküvő.

Fényes nászünnepe Dicsősézmártonban.

— Saját tudósítónktól. —

Nemcsak esemény, de valóságos ünnep számba ment az a szép és fényes esküvő, mely e hó 11-én D.-Szt.-Mártonban, Kisküküllő vármegye székhelyén folyt le. E napon esküdött örök hűséget Petrovinai Pekri Sándor nagybirtokos és neje Tancsi Földváry Anna urnő szép és kedves leányának Olgának, Duka és Szentgyörgyvölgyi Széll Ignác belügyi államtitkár és neje Lakinczki Haczi Ilona urnő fia Széll József főispáni titkár tartalékos huszárhadnagy. Az esküvőre fényes násznép gyűlt egybe. A vőlegény családja részéről Széll Kálmán v. b. t. l. volt miniszterelnök szerepelt, mint kikérő násznagy és tanu, a meny-

asszony részéről pedig a kiadó násznagy és násznagyasszonyi tisztet: Csikszentmihályi Sándor János és neje, Borosjenői Tisza Anna töltötték be, tanuként pedig br. Kemény Simon nagybirtokos. szerepelt.

Déli féltizenkét órakor a szülői háznál jankafalvi Csató Gábor alispán végezte el a polgári házasságkötést, mely után a diszmagyarba öltözött s szebbnél-szebb toaettekkel pompázó násznép hosszú kocsisorban vonult a róm. kath. templomba.

A díszes menetet Széll Emil és Pekri Géza pálcás vőfélyek nyitották meg. Utánuk következő két kocsiban Pekri Sándor Széll Ignáccal, továbbá Széll Ignác Pekri Sandornéval ültek. Az örömszülők után Széll Kálmán v. b. t. t. Sándor Jánosnéval, Sándor János Gál Domokosnéval, továbbá báró Kemény Simon özv. Réz Mihályné urnővel következtek. A násznagyok és tanuk után következtek a vőfélyek és koszorus leányok, továbbá vendégek a következő sorrendben: Péchy Jenő, Baranyai Katinka, Baranyai Tibor, Gál Elza, Baranyai András, Pekri Nora, vőfélyek és koszorus leányok; Nagy Jenő, dr. Boér Elemérné, Antos János, báró Bornemisza Jánosné, Purgly Emil, Schumacher Dezsőné, báró Bornemisza János, Kispál Lászlóné, Luby Gyula, Csató Gábor, Kispál László, Réz Mihály, Schumacher Dezső, dr. Boér Elek, Földváry Ödön, Széll József, Gál Márci. Az utolsó kocsin a vőlegény testvére ifj. Széll Kálmán vitte a templomba a pillanat ünnepélyessége és nagyfontosságának hatása alatt telán még a szokottnál is szebb és bájosabb menyasszonyt Pekri Olgát.

A templom bejáratánál keftősorba felállt násznép sorfalai között vezették a pálcás vőfélyek a menyasszonyt és vőlegényt az oltár elé, hol gróf Majláth püspök fogadta az ifju párt. A római katolikus egyház ékesszavu főpásztora magas szárnyalású szép beszédet intézett az ifju párhoz, mely szép s az igaz szeretet hangjától áthatott beszéd hatása alatt könybe lábbadt a jelen voltak szemé s az egész násznép és közönség mely meghatottsággal hallgatta a szívhez szóló főpásztori igéket. A beszéd elhangzása után a püspök fényes segédlettel csendes misét celebrált s ennek végeztével megeskette s megáldotta az ifju párt. Az esküvő után a közönség tömött sorai között indult vissza a násznép a szülők házához, hol mindnyájan üdvözölték és jó kívánatokkal halmozták el az új párt és az öröm szülőket.

Délben két órakor ebédhez ült a társaság, melynek során Széll Kálmán v. b. t. t. remek pohárköszöntőt mondott az ifju párra. Utána gróf Majláth erdélyi róm. kath. püspök köszöntötte fel az örömanyákat. A püspök után Sándor János belügyi államtitkár mondott gyönyörű beszédet az ifju párra. Ezután Széll Ignác államtitkár gróf Majláth püspököt, Csató Gábor alispán Széll Kálmánt, báró Bornemisza János a fiatal asszonyt, Boér Elek Sándor János államtitkárt, Pekri Géza a nyoszolyó lányokat végül Pekri Sándor a násznépet köszöntötte fel. A lakoma végeztével meg pár órát töltött együtt a vidám társaság, melynek egy része az esti gyorsvonattal elutazott. Az elutazók között volt az ifju páron kívül Széll Kálmán v. b. t. t. ki a politikai helyzetre való tekintettel a székesfővárosba tért vissza.

Egyletek.

Hir az Egyletből.

Egy nőegyleti gyűlés viharos csattanó-val végződött, a rendes és konvencionális bucsucsokok helyett. Valamely természetes asszonyság fölháborodva rohant ki a gyűlésteremből és még a boáját sem csapta a nyakára, úgy vonszolt maga után prémes kabátot, muffot, mindent.

— Kocsit, kocsit! — kiáltotta szivrepesztő hangon.

A kocsi előállott s a dult ábrázatu hölgy belevágta magát.

— A fiskálishoz!

Oh, sajnálatraméltó esemény, mely e tisztas matrónat ilyen példátlan fölhevülésre készítette! Oh, szerencsétlen nap, oh, szegény nőegylet! A kocsi megállott.

— Fiskális ur . . . fiskális . . .

Ily elhaló pihegéssel rontott be a derék asszonyság az ügyvéd szobájába.

— Az Istenért, mi történt?

— Jaj, végem! Jaj, hadd fujjam ki magamat!

— Parancsol, nagyságos asszonnyom?

— Kérem, írja föl: panaszt emelek, bepörlöm, becsukatom, ha addig élek is! Vagy legalább kérem, könyörgök: birsagolják meg úgy, hogy soha se felejtse el . . .

— Kit, kérem alásan?

— Hát a Mayernét . . .

— Bocsánat . . . Milyen címen méltóztatik panaszt emelni?

— Becsületsértésért . . .

Az ügyvéd beleül a pennáját a kalamarisba. Ez már komoly beszéd.

— Szabad kérem a tényálladéket?

— A tényáll . . . Na igen. Hát kérem. A nőegylet gyűlésén voltunk. És a Mayerné, ez a piszkafa, azt indítványozta, hogy tegyenek meg engem korlátozók . . . képzelje, ilyet! . . .

Istállófuból ügyvéd.

— Saját tudósítónktól. —

Budapestről írják: Vasárnap délután érdekes vendég érkezett a József-köruti Rémi-szállodába. Az elegáns fiatalember csomagjain azonnal meglátszott, hogy messze idegenből érkezett. Az idegen azonban környezetének legnagyobb csodálkozására teljes korrektséggel beszélt magyarul. Nagy érdeklődéssel nézték a bejelentő-lapot, amelyen „dr. Heinzl József ügyvéd Londonból“ bejegyzés szerepelt. — A titokzatos vendégről csak napok mulva tudták meg, hogy magyar földön született és minden tekintetben érdekes pályafutása volt. Dr. Heinzl 11 év előtt került idegenbe s most tekintélyes ügyvéd; mint egy előkelő londoni bank ügyésze tért vissza hazájába, ahol azonban csak néhány napot szándékozik tölteni.

A fiatal ügyvéd a pestmegyei Üröm községben született s egy szegény kőmivesmesternek volt a fia. Szülei szegény létükre nem tudták iskoláztatni fiukat, aki azonban éles esze által az elemi iskolában is kitűnt. Időközben azután meghalt az apa s a nyomorgó kis család beköltözött a fővárosba, a hol az anyja egy korcsmába szegődött takarítónőnek, a fiu pedig egy Karpfenstein-utcai fuvarosnál lett istállófiu.

Eleinte jól teljesítette kötelességét, azonban pár hónap mulva vé-

letlen baleset érte. Egyik gondozására bizott ló ismeretlen okból megdöglött. A lóápoló fiu gazdája fenytékétől való félelmében megugrott és öngyilkossá akart lenni. A lánchidhoz ment, hogy a Dunába ugorjon. Ott azonban egy riasztó látvány elvette kedvét az öngyilkosságtól. Bennt a téli hidegben mármár fagyásnak indult vízben egy másik életunt vergődött kinos haláltusában. Ez a látvány más felé irányította gondolkozását.

Volt 52 koronányi megtakarított pénzcsekkje. Ezen a pénzen kiutazott külföldre és Hamburgban telepedett meg, a hol foglalkozás után nézett. Ez azonban, bár jól beszélt németül, nem ment valami könnyen. Sok nyomorgás után egy Stuar Henrik nevű kereskedelmi utazó vette pártfogásába, aki megszerette az okos, becsületes fiut és megfogadta inasának. Az ő révén került Londonba, a hol gazdája iskolába kezdte járni, sőt megismerve nagy tehetségét, módot nyújtott neki, hogy egyetemi tanulmányait is elvégezhesse. Heinzl két év alatt pompásan megtanult angolul és így könnyű szerrel befejezhette főiskolai tanulmányait.

Ithon ezalatt mindenki elveszettnek hitte Heinzl, aki csak mintegy két év múlva írta első levelét édesanyjának. Ekkor már arról értesítette családját, hogy kitüntetéssel tette le az ügyvédi vizsgát és tudatta azt is, hogy pártfogójának kivánságára továbbra is Londonban marad.

A most 29 éves fiatal ügyvéd, a ki két év óta egy előkelő londoni banknak az ügyésze, most jött haza tizenegy év óta először. Utazásának célja, hogy édesanyját, a kit éveken át segített már a távolból, most magával vigye Londonba. A szegénysorshoz szokott öreg asszonyt csak nagynehezen lehetett rábírní, hogy fiával menjen, s bizonyára még most is nagy fájdalmába fog kerülni, hogy szülőföldjét elhagyja. Az istállófiúból ügyvéddé lett dr. Heinzl és édesanyja, holnapután hagyják el a fővárost.

MULATSÁG.

Farsangi napló.

- Febr. 16. Vörös-bál (New York).
 Febr. 18. Dohánygyári dalkör dalestélye (Vigadó).
 Febr. 18. A Kolozsvári Iparos Egylet házi estélye (Iparos Egylet).
 „ 21. Megyei piknik, Megyeház.
 Febr. 21. Az izraelita nőegylet bálja. (New-York).
 Március 4. Szent-Imre-egylet-estélye, Központi szálló.
 Március 4. Dávid Ferenc-estély, New-York.

+ **Álarcos bál.** A magyarországi cipész és csizmadia munkások és munkásnők kolozsvári csoportja saját pénztára javára február 19-én a vigadó összes termeiben nemzetközi világpostával és serpentin-dobással egybekötött álarcos bált rendez. A legszebb és legcsunyább maszk egy-egy értékes jutalmat kap. Jegyek előre várthatók a szakegylet helyiségében.

A NAPLO

előfizetési ára helyben és vidéken:
 Egy évre . . . . . 24 korona
 Fél évre . . . . . 12 korona
 Negyedévre . . . . . 6 korona
 Egy óra . . . . . 2 korona
 Egyes szám ára . . . . . 8 fillér
 Vidéken . . . . . 10 fillér

LEGUJABB.

— A „NAPLO” távirati és telefon-tudósítása. —

Fordulat a válságban.

Szell és Wekerle kihallgatáson. Andrassy missziója meghiusult.

Budapest, febr. 16. (Saj. tud.)
 A mai napnak szenzációját Szell Kálmánnak és Wekerle Sándornak Bécsbe történt elutazása képezi. Szell és Wekerle az estéli gyorsvonattal utaztak fel Bécsbe, a hol királyi *audienciára nyertek meghívást*. Kihallgatásuk ma délben fog megtörténni akként, hogy az általános kihallgatások után ő Felsége mindkettőjüket külön-külön fogadja kihallgatáson és kéri ki véleményüket a helyzetről.

A váratlan fogadtatás hirtelen politikai körökben rendkívüli feltűnést keltett és érthető izgatottságot idézett elő minden vonalon. Az udvarhoz közel álló és a kulisszatitkokat ismerő egyének e királyi elhatározást annak tulajdonítják, hogy a király azokat a politikusokat is meghallgatni kívánja, a kik a lefolyt politikai válságban mint tényezők nem szerepeltek. *Más verzió szerint Andrassy-nak missziója nem sikerült és elejtését befejezett ténynek kell tekinteni.* Ugylátszik Tisza és Khuen a bécsi udvar előtt még mindig grata perszonák, a kik minden eszközt és módot felhasználnak a kötendő egyezés meggátolására.

Bomlás a szabadelvűiek között.

Budapest, febr. 15. (Saját tud.)
 Harmincnégy szabadelvűpárti képviselő írásbeli nyilatkozatot adott arra nézve, hogyha koalíciós kormány alakul, — *nyomban kilépnek a szabadelvűpártból.* A kilépendők közül 10 a függetlenségi párthoz, 24 az *Andrassy csoport*hoz csatlakozik.

Károlyi Mihály gróf az ellenzéken.

Budapest, február, 15. (Saj. tud.)
 Gróf Károlyi Mihály hivatalosan tudatta a függetlenségi párt vezérével, hogy belép a pártba. Belépését azzal indokolja, hogy most, midőn a nemzeti követelések előtt Bécs nem akar meghajolni, minden igaz hazafinak kötelessége a függetlenségi elvekért sikra szállani.

Az egyetemi ifjuság lakomája.

Budapest, febr. 15. (Saj. tud.)
 A budapesti egyetemi ifjuság fényes lekomát rendezett ma este a Vigadóban mindazon tanárok tiszteletére, akik ellenzéki programmal országgyűlési képviselőkké választattak. A lakomán megjelent több ellenzéki képviselő élén Kossuth

Ferenczel. Köztük volt dr. *Pisztory Mór, Kolozsvár I. kerületének képviselője is.* Az első felköszöntőt dr. Kovács I. István ügyvédjelölt mondta; Kossuth Ferencet életve. Kossuth nyomban válaszolt a felköszöntőre, üdvözölvén az ifjuságot, a mely tevékeny részt vett a nagy nemzeti harcban. Kívánja, hogy az ifjui lelkesedés tüze ne lohadjon, de sőt nőjön, hogy kivivható legyen a függetlenségi eszmének teljes diadala. Karafiáth Jenő Sággy Gyulára, Zsitvay Tibor Wlassics Gyulára, Tangl Endre Ballagi Aladára a Ferencváros győztes ellenzéki képviselőjére, Lázár Ferenc dr. Kmetty Károly egyetemi tanárra mondtak pohárköszöntőket, a melyek sorát gróf Zichy Aladár és Szederkényi Nándor országgyűlési képviselők szónoklatai zárták be.

Ellenzéki pártgyűlés.

Budapest, február 15. (Saját tud.)
 A függetlenségi párt holnap délután értekezletet tart, a melyen Kossuth Ferenc hivatalosan *beszámol bécsi útjáról* és meghatározzák az ezután kifejtendő tevékenység módjait.

Perczel költözködik.

Budapest, febr. 15. (Saját tud.)
 Perczel Dezső a képviselőház volt elnöke szomorú nevezetességű elnöki székét, melyet december 13-ikán összetörték, ma elvitette a képviselőházból.

Felmentett főispánok.

Budapest, február 16. (Saj. tud.)
 A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Kállai szegedi és Mikó csikmegyei főispánokat felmentette állásuktól.

Guizziardini levele.

Budapest, febr. 16. (Saját tud.)
 Guizziardini gróf levelet intézett Montignoso grófnő apjához, Ferdinánd toszkánai nagyherceghez. A levélben becsületszavára kijelenti, hogy a grófnővel neki semmiféle viszonya nem volt. Drezdából jött értesítések szerint Körner udvari tanácsos azt az ajánlatot tette, hogy Lujza hercegnő emebeli állapotát orvosokkal vizsgálattassák meg.

Budapest, február 15.

Montignoso grófnő ügyében a kibontakozás és békés kiegyenlítés úgy látszik nemsokára bekövetkezik. *A grófnő ugyanis hajlandó Monica hercegnőt április 15-én a királynak kiadni.* Ha azonban a király azt a jogát, hogy gyermekeit láthassa, nem ismeri el teljesen, akkor semmiképen sem lesz hajlandó teljesíteni azt a követelést, hogy a szász polgárjogról lemondjon.

Elfogott kasszafurók.

Zilah, február 15.

A zilahi adóhivatalt kirabló bandát *elfogták.* Azt hiszik, hogy a

nagykárolyi adóhivatalt is ezek rabolták ki. A vizsgálat érdekében a részleteket titkolják.

NAPLO.

— Hírek. —

* **A főispán szabadságon.** Gróf *Béldi Ákos* főispán a mai déli gyorsvonattal Nizzába utazik, a hol megrongált egészségére való tekintettel hat hetet fog eltölteni. A szabadságra menő főispán hivatalos teendőiben *Dózsa Endre* alispán fogja helyettesíteni.

* **Kolozsváriak egy miniszternéi.** Berzevicy Albert vallás- és közoktatásügyi minisztert és Molnár Viktor miniszteri tanácsost a kolozsmegyei tankerületi tanítótestület meg a múlt év novemberében tartott közgyűlésén disztagszájává választotta. A disztagságról szóló okleveleket Holló Karoly római katolikus főgimnáziumi rajztanár és Versényi Gábor tanítóképző intézeti rajztanár készíteték el és a napokban vitt fel egy küldöttség Pallós Albert tanítótestületi elnök vezetése alatt. A küldöttség tagjai voltak: Elek Gyula igazgató-tanító, Gömöri Sándor tanítóképző intézeti tanár, al-elnök Kozma Ferenc nyug. tanfelügyelő, a Tanítók Hunyadi-Háza gondnoka, Sólom János polgári iskolai tanár és Ujvári Béla, a Néptanítók Lapja szerkesztője, a kolozsmegyei tanítótestület tiszteletbeli tagja. A küldöttség először Berzevicy Albert dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter előtt jelent meg, majd Molnár Viktor miniszteri tanácsosnál tisztegett és neki is átnyújtotta a diszoklevelet.

* **Esküvő.** Fényes esküvő folyt le tegnap délután. *Páll Andor* gépészmérnök, a kolozsvári állami fa- és fémipariskola jeles képzettségű tanára vezette oltárhoz *Fluk Mara* kisasszonyt, a Jász-Kunság egyik szépségét. Az anyakönyvi kötetet dr. *Eszterházy László* főjegyző végezte, míg az egyházi áldást *Herepei Gergely* ev. ref. esperes emelkedett hangú beszéd kíséretében adta az ifju párra. Mint tanuk *Magyar* Endre ipariskolai igazgató és *Fiala Géza* mérnök szerepeltek, a kik egyszersmind a násznagyi tisztet is betöltötték, míg a nászasszonyok *Orbán Györgyné-Zeyk Sarolta* és *Pongrácz Klára* urhölgyek voltak. Esküvő után a diszes násznép a New-York szálloda emeleti disztermében lakomára gyűlt össze és a legvidámabb hangulatban a késő éjjeli órákig maradt együtt. A nagyszámu vendégek sorában voltak: *Páll* Károly főgimnáziumi tanár, neje és leányai, özv. *Fluk* Ádámné, *Pongrácz Klára*, *Turánszky Míry*, *Fiala Géza* és neje, *Herepei Gergely* esperes, *Magyar* Endre és neje, *Rámffy Zsigmond* vezérkari százados, *tartsafalvi Pálffy Gyula* és neje, *Orbán Györgyné* és leánya, *Andrásofszki Dániel*, *Nagy* Endre tanár, dr. *Gabányi Imre*, *Hanczó Kálmán*, *Páll Gyula* és *István* és még sokan.

* **Kinevezések a rendőrségnél.** A főispán *Király Lajos* rendőrségi fogalmazót tiszteletbeli rendőralkaptányyná, dr. *Novák Béla* rendőrségi

inokot pedig tiszteletbeli fogalmazóvá nevezte ki.

* **A kolozsvári gyáripar.** A kolozsvári gépészeti tanfolyamot, tekintettel a jelentkező növendékek csekély számára be fogják szüntetni. A huszvégtartó tanfolyamra alig jelentkezett 12 hallgató, holott a budapesti, hasonló tanfolyamra százával jelentkeznek a hallgatók. A vidéki magyar ipar szomorú viszonyairól nyújt sötét képet ez a hír, a melyet sajnálattal regisztrálunk.

* **Egyetemi diákasztal.** A kolozsvári egyetemi Diákasztal új otthona céljaira a város a Petőfi-utcai ugynevezett kőfaragó teleket ingyen átengedte; ez átengedésről szóló közgyűlési határozatot a miniszter jóváhagyta, illetőleg, mint a kérdéses teleknek eddigi tulajdonosa, beleegyezett abba, hogy a telek a Diákasztalnak átengedjék. A Diákasztal új otthonának építéséhez már a tavasszal hozzákezdnek.

* **A kolozsvári bíróság végrehajt.** Pacatianu Tódor, a „Telegraful Roman” szerkesztője két évvel ezelőtt egy államellenes és magyargyűlöletet szító könyvet írt Aranykönyv (Cartea d'aur) címen, a melyért a kolozsvári kir. törvényszék, mint esküdtbíróság hat hónapi börtönrre ítélte. Ezt a büntetést a könyv szerzője Szegeden már ki is töltötte. Ezzel a maga idejében nagy szenzációt keltett pör még nem ért véget, mert Pacatianu ismét a bíróság elé kerül. Pacatianutól ugyanis a kolozsvári bíróság egy csinos summa perköltség megfizetését követeli, a melynek összege 1765 korona. Ezen összeget most bírói uton hajtják be rajta.

* **Radnóti Dezső emlékezete.** Radnóti Dezsőnek, az Erdélyi Kárpát Egyesület tavaly elhunyt főtájkának emlékét az egyesület egy sikeresnek felállításával óhajtja megörökíteni. E célból lelkes felhívást bocsátott ki Heppes Miklós alelnök és M. Kovács Géza titkár aláírásával, a melyen kéri az E. K. E. tagtársait, hogy támogassa kegyeletes célját. Radnóti Dezső tizenhárom évig volt az egyesület tisztviselője és nagy tevékenységet fejtett ki a hírlapirodalom terén is. A kolozsvári hírlapíró gárdának mindenkor lelkes és tevékeny munkása volt. Tizenegy évig volt főszerkesztője az „Erdély” című folyóiratnak, egy évig szerkesztette a „Virgács” című élelepet s több éven át társ s utóbb főszerkesztője volt az „Erdélyi Híradó” című napilapnak. Ép ez az önzetlen, fáradalmat nem ismerő munka megérdemli a kegyeletnek nyilvánulását. A hálásan fogadott adományok az E. K. E. titkári hivatalához intézendők, vagy előjegyzendők a ki bocsátott gyűjtő-íveken. Az esetleges adományokat az „Erdély” című folyóirat fogja nyugtázni.

* **Hamis ötkoronások a szomszédban.** Bánfi-hunyadi levelezőnk írja: A keddi hetivásáron egy oláh atyafi ötkoronással fizetett, melyről a kereskedő nyomban észrevette, hogy szemtelenül hamis. De már arra nem volt ideje, hogy a mócot lefűlelje, mert az függén tovább állt. A csendőrség azonban — a melyet a boltos rögtön értesített — hamarosan még ott a vásáron megcsipette az ipsét, a ki persze mindent

tagadott. Csakhogy nem sok eredményel. Megmotozásakor egy egész kendőre való szép új ötkoronást találtak rála, a melyek persze sohase voltak Kőrmöcbányán. A Kőrös hidja alatt is találtak egy kendőre való ilyen pénzt. Egy asszony rejtette azt ott el, ijedtében, a mikor a csendőrök felfedezésének híre ment. Ezt az asszonyt is elfogták már és úgy őt, mint az oláhot letartóztatták. További nyomozás folyamatban van.

* **A tolvaj kutya.** A párisi divatáru üzletében már hosszabb idő óta gyanút keltett egy előkelően öltözött hölgy, a ki állandóan szép kis kutyájával az ölében jelent meg az üzletben. Rengeteg tok árut rakatott maga elé, de nem vásárolt soha semmit. Kőrös elszeregettel viseltetett a drága csipkék iránt; azokat nézegette különösen, de csakhamar kintűnt, hogy az előkelő hölgy nem elégedett meg a pusztán nézéssel. Távozása után rendszeren a legdrágább csipkék eltűntek. Végre is figyelni kezdtek és egy szép napon kiderült, hogy a kis kutya, — melyet gallérija alatt a karján hordozott, — meglepő ügyességgel és gyorsasággal kárhozt a csipkék után és a lopott jószágot a gallér alatt kellő biztonságba helyezte. Az asszonyt letartóztatták, a kutyát pedig a kutyapécérhez küldték.

* **Csavarók Kolozsvárt.** Az inséges téli hónapok a Kolozsvárhoz közeli falvak szegényebb páriáit bekergetik a városba s itt a rendőrségnek igen nagy gondot okoz a kétes és lézengő egyének szemmel tartása. A rendőrség most erőlyesen lépett fel, hogy megtisztítsa a várost azoktól a veszedelmes alakoktól, akik részint koldulásból, de nagyobb részben lopásból éldegélnek. Naponkint csapatostól toloncolják el őket illetőségi helyeikre. Tegnap is 17 tagból álló toloncot expediálnak ki a városból.

* **Rendőri krónika. Lelketien fia.** Domrák Károly huszonhárom éves lakatos-segéd tegnap éjjel ittas állapotban tért haza Rudóli-uti lakására s az emiatt zsörtölődő 61 éves édesanyját úgy megverte, hogy a szegény öreg asszony fejéből a kórházban kötötték be. Az anya feljelentete gonosz fiát a rendőrségen.

— **Betörő suhanc.** Az éjjel Kimpány Lajos 17 éves suhanc Sándorfi Gergely külső-monostor-uti házának kamráját feltörte s onnét több szerzőfélt és ruhaneműt lopott ki. A tolvaj a holmit a zsibvásárra vitte s éppen akkor fűlelték le, amikor tul akart adni a zsákmányán. Kimpány ellen megtették a bűnügyi feljelentést. — **Garázdálkodó részeg ember.** Tegnap hajnalban Ocsai Géza harmincegy éves asztalos, aki még vasárnap óta bujja a külvárosi csapszékeket ittas állapotban a Sétatér-utcában több ablakot bezuott botjával. A rendőr a garázda embert elfogta s beki-sérte a főkapitányságra. — **Eltűnt gyermek.** Még tegnapelőtt jött be 5 éves Józsi fiával Huter Ferenc magyarnádasi gazda a kolozsvári vásárra. — A délután folyamán a kis fiu eltűnt apja mellől aki sokáig kereste eredmény nélkül. Az apa azt hitte, hogy valamelyik falubelije haza vitte a gyermeket s ő is haza hajtattott szekerével, de a kis Józsi nem érkezett a faluba. A megrémült ember most ismét visszajött Kolozsvárra, hogy

eltűnt fiát felkeresse. A gyermeket a rendőrség is kutatja.

* **Az anya szíva.** Vay Péter gr. az etnografiai előadásairól ismert pápai protonotárius e hónap elején a „Pannonia” hajón Fiuméből New-Yorkba utazott. Az Egyesült-Államok országát és népét akarja tanulmányozni, főleg a magyar kivándorlók viszonyait. A „Pannonia” több mint 3000 embert szállított a magyar hazából a bizonytalan jövő felé. Az illetők túlnyomóan bácskai, s nyiri napszámosok és földművesek voltak, férfiak, nők, gyermekek vegyest. A fedélzeten nagyon zajos élet folyt. Vay gróf megkapóan írja le egy levélben a szegény kivándorlók bánatos arcát. Mindegyikről leolvasható a bizonytalan jövő feletti érzett aggodalom. Egy igazán tragikus eset is játszódott le közvetlenül a nagy hajó elindulása előtt. Egy, már régebben Amerikába kivándorolt abonyi földműves itthon maradt feleségének jegyeit küldött, hogy 2 gyermekével, egy négy éves fiúval és egy hat éves leánykával kijöjjen az újvilágba. A nő gyermekeivel Fiuméba érkezett. De itt a leányka oly súlyosan megbetegedett, hogy a hajó nem akarta befogadni. A szegény anya nehéz szívvél szánta rá magát, hogy a beteg gyermeket egy földijével visszaküldje Abonyba. A szegény anya a hajó indulása napjáig folyton dobogó szívvel várta a hírt beteg gyermekéről, de hasztalan. Végre táviratozot Abonyba. A felelet csak akkor érkezett, mikor már az indulni készülő hajón ült. Gyermeke meghalt. Mikor a boldogtalan anya a lesújtó hírt elolvasta, hangos sikolylyal lerokadt a földre és — meghalt. Az anyátlan, szegény 4 éves fiúcska Vay gróf oltalma alatt utazott Amerikába.

* **A haramia halála.** Simics András híres haramia évtizedekkel ezelőtt valóságos remegésben tartotta a dalmát partokat. Egy dalmát paraszt azonban elárulta és Simics Kapod stíriai hatóság kezébe került, de harminc esztendei fogságából három évvel ezelőtt királyi kegyelemmel kiszabadult s azóta koldulással kereste kenyerét. Most, mint Zarából jelentik, az Inokti és Runovic között levő országuton tegnap halva találták Simics Andrást. Érdekes, hogy pár nappal ezelőtt meghalt az a dalmát paraszt is, a ki annak idején Simics elárulta és mind a két holtestet egymás mellé temették el a zárai temetőben.

x **Látta-e Ön már a Rónai „Európa” kávéházában a Lefkovits féle új billiárd asztalokat?**

Törvénykezés.

Az álnok Abdallah.

Tuniszból iják ezen regényes históriát, a mely megkérdésesen vígan indult, azonban nagyon szomorúan, a verpadon ért véget. Falferi József olasz bányamunkás a tuniszi bányákban akkora kerestetett szert, hol elhatározta, hogy a maga ura lesz. Sertésenyésztést szeretett volna tenni s e végből föl kérte a barátját és szomszédját, Abdallah bei Razgot, hogy az ehhez szükséges földet vásárolja meg számára. Az arab vállalkozott a megbízásra.

— De asszonyra is lenne szükségem! — folytatta Falferi — ott van Marianna, egyik honfitársam felesége . . . hiszen te is ösmered . . . meg tudnád őt nekem szerezni?

— Bizd rám! — mondotta Abdallah nyugodtan.

Szavának is állt az arab, mert két nap múlva már elrabolta az asszonyt és elhozta az olasznak. Hogy a dühös férj boszuját elkerüljék, egy barlangba menekültek. Abdul'ah ide hozott nekik mindennap enniválót. Egy napon Abdallah a szolgáját, Alit is magával hozta. Mikor az ételeket átadták, az arab eikérte Falferitől a forgó pisztolyt, hogy „célba vegyen néhány verebet.” Az olasz gyanútlanul odaadta a fegyvert; az arab pedig, alighogy kezébe vette, rástűtötte Falferire, aki szörnyet halt. A két arab nyomban kirabolta a holtestet. Az asszony dermedten nézte a jelenetet s mozdulni sem tudott. Abdallah úgy vélte, hogy Marianna, ha élve hagyják, még kellemetlenséget okozhat neki. Megparancsolta tehát Alinak, hogy fojtsa meg a „tisztátalan asszonyi állatot.” Ali engedelmességet ural parancsának. Midőn a két rabló néhány méternyire eltávolozott a barlangtól, az asszony magához tért ájulásából és futni kezdett.

— Hiszen nem ölted meg! — mondotta szemrehányó hangon Abdallah, miközben a menekülő meztelen asszonyra mutatott. (Az arabok még ruháját is leszakgatták róla.)

— Ugy látszik! — válaszolta a szolga.

Úlázóba vették, de Marianna bemenekült egy mocsárba és ott sikerült elrejtőznie. Kiszabadulván, bepanaszolta az álnok Abdallahat, a kit a tuniszi törvényszék halálra ítél, míg Alit életfogytiglani fegyházra. A kivégzés a múlt héten volt meg. Abdallah eleinte nyugodtan viselkedett, de azután nagyon sokat szolgáltatta Alit s a fejét nem akarta a kés alá tenni. Megkötötték tehát s úgy kényszerítették a helyes pozitúrára. De az utolsó pillanatban még egyet rántott a fején, úgy, hogy a kés nem a nyakába hatolt, hanem a fejét szelte ketté.

SZINHÁZ

⊙ **Dezséri Kolozsvárott marad.** Csak nem régen írjuk meg, hogy Dezséri Gyula a kolozsvári Nemzeti Színház művésze virágvasárnapján bucsut mond a kolozsvári közönségnek s más társulathoz szerződik. Janovits azonban tegnap egy előnyös szerződést küldött Dezséri Gyulának, amely őt továbbra is színházunkhoz kötné, ha azt a művész elfogadja. Értesülésünk szerint Dezséri valószínűleg akceptálja a szerződési ajánlatot.

⊙ **A száharai konzul.** Guti Somának a Vigszínházban csak nemrégiben színre hozott új bohózata,

„A szaharai konzul“ nálunk ma került bemutatásra. A bohózat szerepeit: Kassai, Horváth Paula, Mészáros, Szegő, Dezséri, Gál Janka, Bérci és Hajnal játsszák.

○ **Bernd Róza.** Hauptmann Gerhartnak, a németek modern színműírójának legújabb drámájából megkezdtek a próbákat. „Berd Róza“-t Tóvölgyi Margit fogja játszani.

○ **Márkus Lili hangversenye** iránt élénk érdeklődés nyilvánul. A művész, ki Budapest főpolgármesterének: **Márkus Józsefnek** leánya, első kiképzését Budapesten a zeneakadémián nyerte, majd Bécsben Sauer művész-iskolájának lett tagja s mint ilyen, a nagy mester kedvence tanítványa volt. Márkus Lili legutóbb Berlinben adott önálló hangversenyt, melylyel sikert aratott. A fiatal művész pénteken érkezik Kolozsvárra. Szombati hangversenyére jegyeket már most lehet váltani.

Főszerkesztő **dr. Óvári Elemér**
Felelős szerkesztő **Szász Ödön**
Kiadó „Napló“ hirlapkiadó-vállalat

NYILTTÉR*)

Reggelig nyitva.

A Jókai kávéházban
Jókai-u. 4. sz.
a farsangi idény
alatt naponta,
éjfél után

**friss korhelyleves és
valódi szepesi tormás virsli.**

Mulató közönség találkozó helye

Heimann Sándor kávész.

Reggelig nyitva.

**Mezőgazdasági
Bank és
Takarékpénztár
Részvény Társaság**

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. sz.
I. em. (Br. Jósika-palota)

Elfogad betéteket a legelőnyösebb kamatozás mellett naptól-napig s azokat felmondás nélkül fizeti vissza s a betéti kamatadót is sajátjából fizeti.

Leszámitol váltókat előnyös kamattalárlással.

Kölcsönöket nyújt értékpapírokra és váltófedezet alapján, jelzálogkölcsönöket ad földbirtokra és házakra előnyös kamattalárlással.

Sorsjegyek, záloglevelek és egyéb értékpapírok beszerzését, valamint a sorsjegyek huzásainak nyilvántartását minden díj nélkül eszközöli.

Dosztálysorsjegyek elárúsítási helye.

Az összes bank és takarékpénztári üzletekre vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál.

az igazgatóság.

Hivatalos órák: d. e. 9-től fél 1 óráig.

OSZI ALBERT

ékszer és óra nagy-raktára, Kolozsvárt, Wesselényi M.-u. 2. nagy választék ezüst árukba. — Javítások felvállaltatnak.

A NAPLO telefonszáma

Szerkesztőség: 503.

Kiadóhivatal: 379.

REGÉNY.

Jgézet.

— Regény. —

Irtá: **Elzéar Pierre.** 28

Az aggastyán szemei rámeredtek és mintegy farkasszemet nézett az arcképpel. Roger jól megfigyelte a sarokból. Az a gondolat kizökkentte, hogy talán Boismarin tud valamit érdekeset Helén és az ő bátyja között létezett viszonyról, csak nem akart soha róla beszélni.

De Clotild apja hangokat hallott a lépcsőről azért mindjárt visszavonult. Találkozott Peyrellel ki a lépcsőn jött le, kezében a lámpával. Jó éjt kívántak egymásnak.

Roger még mindig előbbi gondolatával foglalkozva Boismarinról kérdezősködött Peyrelnél.

Peyrel megint magasztalta a zárkózott öregét.

— Ha az igaz ember hétszer botlik naponta, úgy Boismarin legfőbb három négszer. Nincs semmi homály egész életfolyásán, lakhatnék bátran abban a bizonyos üvegházban, melyről nem tudom melyik bölcsész irt. Hosszu hallgatás után Roger kezdett beszélni.

— Nem fedezett még semmit fel mi közös ügyünknek használna?

— Én? nem, kiáltá csudálkozva azon, hogy feltételezi azt, hogy ő fog felfedezni valamit. Oh, ha ő tudna beszélni, folytatta Helén képe felé fordulva. Hányszor gondoltam már erre és talán nem is oly lehetetlen mint a milyennek látszik.

— Hogy-hogy? kérdezte Roger, aggódva már barátja elmebeli állapotán.

— Egész természetes módon. Helén állandóan leirta egy naplóban mind azt, mi vele történt. Ez a szokása még a zárdából ragadt reá, épen úgy mint Clotildra. Az apácák beszéltek rá őket, hogy vizsgálják meg esténként lelkiismeretüket. A fiatal leányok szelesek, felejdékenyek, így legalább ismerik minden cselekedetüket. Sokszor meséltek nekem erről a leányok, én meg csufoltam őket ezért a szokásukért. Mikor vőlegény voltam, felolvastak néhány reám vonatkozó oldalt. Mikor férjhez ment Helén folytatta firkálását, én pedig boldog voltam, hogy így szórakozik, mert bizony nem sok más mulatság akadt házukban. Néha megengedte nekem, hogy elolvassam, de megígértette velem, hogy tiszteletben tartom titkát. Meg is tartottam ígéretemet, de nem is volt szükséges utána leselkedni, hiszen szemei oly világosak voltak, hogy azokon keresztül lelkébe is bele lehetett látni.

— És megtalálta halála után eze-

ket a feljegyzéseket, kérdezte Roger.

— Nehányat megtaláltam, de ezek mind régiek, még házasságunk előtt íródtak. Clotildnál vannak, de nincs benne semmi érdekes. Fontosabb iratok után hasztalan kutattuk át a fiókokat. Lehet, hogy megsemmisítette őket szeszélyből. Láttam egyszer, hogy papirokat égetett. Meg aztán talán nem is adna semmi felvilágosítást a napló, ha meg is találnánk. Gondoljon csak rá, hogy mit mondtam Helénről. A legkisebb felindulás is meglátszott rajta. Ha megcsalt volna, észrevettem volna rögtön. A csapás biztosan hirtelen, váratlanul jött.

Az óra éjfél utótt. Roger bucsut vett a kereskedőtől és vöröstoronyúti lakására ment.

XIV.

Roger többször aludt a vöröstoronyúti lakásán és minden napját

ott töltötte. De hivatalos lakása az volt, a melyiket Pyrame fedezett föl számára.

Pétrement is, mikor kiadta a kulcsokat, hogy megőrizze titkát Pyramenak adta át. Találtak egy végrendeletet, melyet Guilmain Jean néhány év előtt irt és örököséül Rogert nevezte meg, de Pyrameot bizta meg a végrendelet végrehajtójául és őrizetere bizta mindenét.

Pyrame tehát, miután Rogert halottnak hitték, szabadon rendelkezhetett „a gyilkos háza“ fölött, így hitták a környéken a házát.

Elmesélte többeknek, hogy milyen szerencséje volt, kiadhatta a házat egy tengerésznek Roger Pálnak.

Roger annyira megváltozott távolléte alatt, hogy nyugodtan járhatott-kelhetett.

(Folytatjuk)

A helyvárosban a legforgalmasabb helyen

három ház

egy más mellett eladó.
Értékezhetheti lehet Kolozsvárt, Timár-utca 13. sz. a.

Régi erdélyi borok

Unió-utca 7. szám alatt.

Szilvási, hadrévi, rózsamáli stb. a Benigni pinczéből palaczkozva és hordóval olcsón eladók.

Asztali borok 90 fillér., 1 kor. 20 fillér árban üveggel együtt literenként ugyanott kaphatók. Rendelés házhoz küldetik. — Telephon szám 531. Üvegek visszavétnék.

Telefon-szám 399.

STERN JÓZSEF liszt-, fűszer- és tűzifa-kereskedése

KOLOZSVÁR, Wesselényi-utca 12. szám.

A közelgő nagy ünnepek alkalmából felhívjuk a n. é. közönség figyelmét arra, hogy **STERN JÓZSEF** liszt-, fűszer- és tűzifa-kereskedőnél Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 12. szám alatt

a legjobban és a legolcsóbban lehet lisztet, fűszert és tűzifát beszerezni.

Ne mulassza el senki sem hirdetésem valódiságáról meggyőződni.

TRISKA J.

zongora-raktára

Kolozsvárt, Sótater-utca (Saját ház).

Zongorák, pianinok, harmoniumok és czimbalmok gyári áron részletfizetésre is kaphatók.

Hangszerek becserezését, javítását, hangolását, helyben és vidéken elfogadom.

Phonola-zongorát játszó készülék gyári áron kapható. Ára **1100** korona.

Bármikor megtekinthető!

= Napló =

független politikai napilap

előfizetési ára:

Egy évre . . .	24 korona
Fél évre . . .	12 korona
Negyed évre . . .	6 korona
Egy óra . . .	2 korona
Egyes szám ára	8 fillér.

Kapható a dohányüzletekben és minden
elárusítónál.

Nyomatott Ujhelyi M. és Társa könyvnyomdájában Kolozsvárt, Jókai-utcai 5.

vo má
- gy
lól
té.
t. lág
- év
n. bñ
- na
k. re
s. fe
- a
k. ki
i. vñ
it. kñ
- 4. A
- a. T
- a. ré
- a. A
- a. té
- e. m
- u. L
- u. b
- st. f
- k. it
- - fe
- - v
- - é
- - v
- - n
- - l
- - a
- - f
- - s
- - z
- - r
- - t
- - a
- - l
- - n
- - t
- - i
- - n
- - y
- - n
- - r
- - y
- - r
- - l
- - s
- - lo
- - m
- - ba
- - na
- - sel
- - jár
- - ké.
- - ho.
- - mil
- - kez
- - egy
- - mik
- - ték
- - mu
- - káb
- - rec
- - is
- - ros
- - nyo
- - és
- - has
- - ism
- - rabl
- - fele
- - ver.
- - egy
- - vert
- - segí.

== II. ==
== III. ==
Előfizet
Egy évre
Fél évre
Negyed évre
Egy óra
Egyes szám
Vidéken
Megjelenik
e ünnep
A p
(B. K
ladozik
elvette
a közvé
sát. Mi
de mos
látunk
mit otth
magyar
egyelőre
füstgom
nek. Ne
képekbe
szembe
már tag
hetetlen
dettől fo
nyitgatta
nem kel
fiak tan
kodik ve
hogya
kus nag
trák állá
Első
tek a m
ményető
koztak
hogya
majd ma
az ellenz
Ferenc
mézes n
huzni a
Ma már
pillanatig
pen ma
egy udv
minden
rása van
hogya
kihallgat
egy osztr
war scha
Hörner s
lassen. D
werden!
rok szarv
veszteni;
Abban
hisz, hog
vetség k
és így a
hogya
a válság
kozhatné
kaphatna
értesült
egyrészt
egyezés
király kö
megállap
ellenzék
a korona